

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MIRENJU

Prolašavam Zakon o mirenju, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 28. siječnja 2011. godine.

Klasa: 011-01/11-01/04

Urbroj: 71-05-03/1-11-2

Zagreb, 2. veljače 2011.

Predsjednik
Republike Hrvatske
prof. dr. sc. Ivo Josipović, v. r.

ZAKON

O MIRENJU

OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje mirenje u građanskim, trgovačkim, radnim i drugim sporovima o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati.

(2) Odredbe ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na mirenje u drugim sporovima, ako to odgovara prirodi pravnog odnosa iz kojeg proizlazi spor i ako posebnim zakonom za te sporove nisu propisana drugačija pravila.

(3) Odredbe ovoga Zakona na odgovarajući će se način primjenjivati i na mirenja u kojima jedna od stranaka ima prebivalište ili boravište, odnosno sjedište izvan Republike Hrvatske.

Svrha zakona

Članak 2.

(1) Svrha je ovoga Zakona olakšavanje pristupa mirenju kao odgovarajućem postupku rješavanja sporova, osiguravanje raspoloživosti mirenja, jačanje svijesti o mirenju kroz poticanje primjene mirenja te osiguravanje uravnoteženog odnosa između mirenja i sudskog postupka.

(2) U cilju ostvarenja svrhe ovoga Zakona poticat će se i ohrabrivati korištenje mirenja i edukacija izmiritelja, objavljivati sve informacije o mirenju, izmiriteljima, institucijama za mirenje te ih učiniti dostupnim putem sredstava javnog priopćavanja, elektronskih i drugih medija.

Definicije

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona:

- mirenje je svaki postupak, bez obzira na to provodi li se u sudu, instituciji za mirenje ili izvan njih, u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti spor uz pomoć jednog ili više izmiritelja koji strankama pomažu postići nagodbu, bez ovlasti da im nametnu obvezujuće rješenje,
- izmiritelj je osoba koja na temelju sporazuma stranaka provodi postupak mirenja,
- institucija za mirenje je pravna osoba, tijelo pravne osobe ili ustrojstvena jedinica pravne osobe koja organizira postupke mirenja.

Načela tumačenja zakona

Članak 4.

(1) Prilikom tumačenja odredaba ovoga Zakona treba se ravnati načelima savjesnosti i poštenja te međunarodno prihvaćenim standardima mirenja izraženima u aktima Europske unije, Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe.

(2) Pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom treba rješavati u skladu s načelima dragovoljnosti, učinkovitosti postupka, jednakog postupanja sa strankama, autonomije stranaka u postupku, povjerljivosti postupka i nepristranosti izmiritelja.

POSTUPAK MIRENJA

Mirenje i drugi postupci o biti spora

Članak 5.

Mirenje se može provoditi neovisno o tome vodi li se o predmetu spora sudski, arbitražni ili drugi postupak.

Početak postupka mirenja

Članak 6.

- (1) Za pokretanje postupka mirenja nije potrebno unaprijed sklopiti sporazum kojim se stranke obvezuju da će buduće sporove rješavati mirenjem.
- (2) Mirenje počinje prihvatom prijedloga za provođenje postupka mirenja, osim ako je za sporove u kojima postoji obveza pokretanja postupka mirenja propisano ili ugovoreno drugačije.
- (3) Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, druga se stranka o prijedlogu za provođenje mirenja mora izjasniti u roku od 15 dana od dana kada je primila prijedlog za provođenje mirenja, ili u drugom roku za odgovor naznačenom u prijedlogu.
- (4) Ako se druga stranka o prijedlogu za provođenje mirenja ne izjasni u roku iz stavka 3. ovoga članka, smatrat će se da je prijedlog za mirenje odbijen.
- (5) Ako je posebnim propisom određen rok za podnošenje tužbe, postupak mirenja se u slučaju iz stavka 4. ovoga članka smatra okončanim.

Imenovanje izmiritelja

Članak 7.

- (1) Imenovanje izmiritelja obavlja se prema pravilima o kojima su se stranke sporazumjele.
- (2) Stranke sporazumno određuju hoće li mirenje provoditi jedan ili više izmiritelja i tko će se imenovati za izmiritelja.
- (3) Ako se stranke ne mogu sporazumjeti o broju ili osobi, odnosno osobama izmiritelja, mogu zatražiti da ih odredi ili da ih imenuje institucija za mirenje ili neka treća osoba (u daljnjem tekstu: tijelo za imenovanje).

Obveze izmiritelja

Članak 8.

- (1) Izmiritelj je u postupku mirenja dužan postupati stručno, svrhovito i nepristrano.
- (2) Osoba kojoj se ponudi imenovanje za izmiritelja dužna je otkriti sve okolnosti koje bi mogle dati povoda opravdanoj sumnji u njezinu nepristranost i neovisnost. Nakon imenovanja, izmiritelj je dužan priopćiti takve okolnosti strankama čim za njih sazna, ako to već ranije nije učinio.

Način provođenja mirenja

Članak 9.

- (1) Mirenje se provodi na način o kojem su se stranke sporazumjele.
- (2) Izmiritelj će pri vođenju postupka zadržati pravičan i jednak odnos prema strankama.

Sastanci izmiritelja i stranaka

Članak 10.

- (1) Izmiritelj se u postupku mirenja može sastajati sa svakom od stranaka odvojeno.
- (2) Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, izmiritelj može informacije i podatke koje je primio od jedne stranke prenijeti drugoj stranci samo uz njezin pristanak.

Pravo izmiritelja da predlaže nagodbu

Članak 11.

Izmiritelj može sudjelovati u sastavljanju nagodbe i predlagati njezin sadržaj.

Dovršetak postupka mirenja

Članak 12.

Mirenje je dovršeno:

- ako je jedna stranka uputila drugim strankama i izmiritelju pisanu izjavu o odustajanju od postupka mirenja, osim ako u postupku nakon odustajanja jedne stranke sudjeluju dvije ili više stranaka koje su voljne mirenje nastaviti,
- ako su stranke uputile izmiritelju pisanu izjavu o dovršetku postupka,
- odlukom izmiritelja da se postupak mirenja obustavlja, donesenom u pravilu nakon što je o tome strankama bila dana mogućnost da se izjasne, a zbog toga što daljnje nastojanje da se postigne mirno rješenje spora više nije svrhovito,
- ako se nagodba ne sklopi u roku od 60 dana od početka mirenja, odnosno u drugom roku u skladu sa sporazumom stranaka,
- sklapanjem nagodbe.

Učinci nagodbe

Članak 13.

- (1) Nagodba sklopljena u postupku mirenja obvezuje stranke koje su ju sklopile. Ako su nagodbom stranke preuzele određene obveze, one su ih dužne pravodobno izvršiti.
- (2) Nagodba koja je sklopljena u postupku mirenja je ovršna isprava ako je u njoj utvrđena određena obveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi te ako sadrži izjavu obvezanika o neposrednom dopuštenju ovrhe (klauzulu ovršnosti).
- (3) Klauzulom ovršnosti obvezanik izričito pristaje da se na temelju nagodbe radi ostvarenja dužne činidbe nakon dospelosti obveze može neposredno provesti prisilna ovrha. Klauzula ovršnosti može biti sadržana i u posebnoj ispravi.
- (4) Ovrha nagodbe iz stavka 2. ovoga članka će se odbiti:

- ako sklapanje nagodbe nije dopušteno,
- ako je nagodba suprotna javnom poretku,
- ako je sadržaj nagodbe neprovediv ili nemoguć.

(5) Stranke se mogu sporazumjeti i da se nagodba sastavi u obliku javnobilježničkog akta, sudske nagodbe ili arbitražnog pravorijeka na temelju nagodbe.

Povjerljivost

Članak 14.

(1) Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, izmiritelj je dužan u odnosu na treće osobe čuvati povjerljivim sve informacije i podatke za koje sazna tijekom postupka mirenja, osim ako ih je na temelju zakona dužan priopćiti ili ako je to nužno radi provedbe ili ovrhe sklopljene nagodbe.

(2) Izmiritelj odgovara za štetu koju je prouzročio povodom obveza iz stavka 1. ovog članka.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na stranke te na druge osobe koje su u postupku mirenja sudjelovale u bilo kojem svojstvu.

Dopuštenost dokaza

Članak 15.

(1) U sudskom, arbitražnom ili drugom postupku nije dopušteno davati izjave, predlagati dokaze ili podnositi drugi dokaz u bilo kojem obliku, ako se takav dokaz odnosi na:

- činjenicu da je jedna od stranaka predlagala ili prihvatila mirenje,
- izjave o činjenicama ili prijedlozima koje su stranke u postupku iznosile,
- priznanje zahtjeva ili činjenica izvršeno tijekom postupka, ako takva očitovanja nisu sastavni dio nagodbe,
- isprave koje su pripremljene isključivo za potrebe postupka mirenja, osim ako je zakonom utvrđeno da je njihovo iznošenje nužno radi provedbe ili ovrhe sklopljene nagodbe,
- spremnost stranaka da tijekom postupka prihvate iznesene prijedloge
- i druge u postupku iznesene prijedloge.

(2) Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, izmiritelj i osobe koje sudjeluju u postupku mirenja u bilo kojem svojstvu, ne mogu biti prisiljene svjedočiti u arbitražnom, sudskom ili bilo kojem drugom postupku vezano za informacije i podatke koji proizlaze iz postupka mirenja ili su s njim povezani.

(3) U sudskom, arbitražnom ili drugom postupku dokazi iz stavka 1. odbacit će se kao

nedopušteni. Iznimno, podaci i informacije iz stavka 1. ovoga članka se u postupku pred arbitražom, sudom ili drugim državnim tijelom mogu otkriti ili upotrijebiti u dokazne svrhe samo:

– ako je to nužno zbog zaštite javnog poretka i samo pod uvjetima i u opsegu koji zahtijeva zakon, ili

– ako je to potrebno za provedbu ili ovrhu nagodbe.

(4) Osobe koja postupe suprotno stavku 1. i 2. ovoga članka odgovorne su za štetu koju time prouzroče.

(5) Odredbe stavka 1. do 4. ovoga članka primjenjuju se bez obzira na to je li arbitražni, sudski, ili drugi slični postupak povezan sa sporom glede kojeg se vodio ili se vodi postupak mirenja.

(6) Osim u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, dokazi koji su inače dopušteni u arbitražnom, sudskom ili drugom sličnom postupku, neće biti nedopušteni samo zato jer su bili upotrijebljeni u postupku mirenja.

Nespojivost funkcije izmiritelja

Članak 16.

(1) Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, izmiritelj ne može biti sudac ili arbitar u sporu koji je bio ili jest predmet postupka mirenja, ili u nekom drugom sporu koji je proizašao iz toga pravnog odnosa ili je u vezi s njim.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, stranke mogu ovlastiti izmiritelja da kao arbitar donese pravorijek na temelju nagodbe.

Učinak na zastarne rokove i rokove za podnošenje tužbe

Članak 17.

(1) Stranke koje su u skladu s ovim Zakonom izabrale mirenje radi pokušaja rješavanja spora ne smiju izgubiti mogućnost pokretanja sudskog, arbitražnog ili drugog postupka zbog proteka zastarnog ili prekluzivnog roka.

(2) Pokretanjem postupka mirenja zastara se prekida.

(3) Ako se mirenje okonča bez zaključenja nagodbe, smatra se da prekida nije bilo.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako u roku od 15 dana od dovršetka mirenja, stranke podnesu tužbu ili poduzmu drugu radnju pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine, smatrat će se da je zastara prekinuta trenutkom pokretanja postupka mirenja.

(5) Ako je posebnim propisom određen rok za podnošenje tužbe, taj rok ne teče dok mirenje traje, a započet će ponovno teći istekom petnaestog dana od dovršetka mirenja

Odnos mirenja i drugih postupaka o istom predmetu spora

Članak 18.

Ako su se stranke sporazumjele o provođenju mirenja i izrijekom se obvezale da tijekom točno određenog vremenskog razdoblja ili do nastupanja točno određenog uvjeta neće pokretati ili nastavljati sudske, arbitražne ili druge postupke, takav sporazum ima obvezujući učinak. U tom slučaju, sud, arbitri ili druga tijela kod kojih se pokrene postupak o istom predmetu spora, odbacit će na zahtjev druge stranke akt kojim se postupak pokreće ili nastavlja.

Ovlaštenje tijela koje vodi postupak

Članak 19.

(1) Tijekom sudske, upravne ili drugog postupka tijelo koje vodi postupak će u sporovima iz članka 1. ovoga Zakona preporučiti strankama da spor riješe u postupku mirenja u skladu s odredbama ovoga Zakona, ako ocijeni da postoji mogućnost rješavanja spora mirenjem.

(2) Tijelo iz stavka 1. ovoga članka može pozvati stranke i na informativni sastanak o korištenju mirenja.

Troškovi

Članak 20.

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, svaka snosi svoje troškove, a troškove postupka mirenja stranke snose na jednake dijelove, odnosno u skladu s posebnim zakonom ili pravilima institucija za mirenje.

MIRENJE U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Primjena zakona u prekograničnim sporovima

Članak 21.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i u prekograničnim sporovima u građanskim i trgovačkim predmetima.

(2) Prekograničnim sporovima u smislu ovoga Zakona ne smatraju se porezni, carinski ili upravni sporovi ili oni sporovi koji se odnose na odgovornost države za čine ili propuste u vršenju vlasti.

Prekogranični spor

Članak 22.

(1) Prekogranični spor u smislu ovoga Zakona je spor u kojem jedna od stranaka ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije (dalje u tekstu: državi članici), a u kojoj ga druga stranka nema na dan:

– kad su se stranke sporazumjele o korištenju mirenja nakon što je došlo do spora,

- kad je sud odredio mirenje,
- kad je po nacionalnom pravu nastala obveza primjene mirenja,
- kad je sud kojemu je podnesena tužba uputio stranke na mirenje.

(2) Iznimno, u svrhu primjene članka 14. i 17. ovoga Zakona, prekogranični spor je i onaj spor u kojem je sudski ili arbitražni postupak između stranaka započeo u državi članici u kojoj stranke nisu imale prebivalište ili uobičajeno boravište na dan na koji upućuju prva tri podstavka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odredbe o prekograničnom sporu neće se primjenjivati u odnosu na Kraljevinu Dansku.

Prebivalište odnosno boravište u prekograničnom sporu

Članak 23.

(1) Za odlučivanje o tome ima li stranka prebivalište na području države članice pred čijim se sudom vodi postupak, sud će primijeniti pravo Republike Hrvatske.

(2) Ako stranka nema prebivalište u državi članici pred čijim se sudom vodi postupak, tada, u cilju određivanja ima li stranka prebivalište u drugoj državi članici, sud će primijeniti pravo te države članice.

(3) Trgovačko društvo, druga pravna osoba ili udruženja fizičkih ili pravnih osoba, imaju prebivalište u mjestu u kojem imaju:

- registrirano sjedište, ili
- sjedište svojih upravnih tijela, ili
- glavno mjesto poslovanja.

(4) U odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo i Irsku, »registrirano sjedište« znači registrirani ured ili, ako takav ne postoji, mjesto osnivanja, ili, ako takvo mjesto ne postoji, mjesto po čijem je pravu društvo osnovano.

(5) Za određivanje ima li zaklada sjedište u državi članici pred čijim sudovima se vodi postupak, sud će primijeniti mjerodavna pravila o rješavanju sukoba zakona.

Ovrha nagodbe postignute mirenjem u prekograničnom sporu

Članak 24.

(1) Ako država članica u skladu sa svojim propisima osigurava mogućnost strankama, ili jednoj od njih uz izričiti pristanak druge stranke, da se sadržaj pisane nagodbe postignute mirenjem u prekograničnom sporu utvrdi ovršnim, sud u Republici Hrvatskoj će priznati i ovršiti takvu nagodbu pod uvjetima iz članka 13. stavka 1. do 4. ovoga Zakona.

(2) Ako je sadržaj nagodbe u državi članici unesen u neku drugu ovršnu ispravu tako što

ga je sud ili drugo nadležno tijelo potvrdilo presudom, odlukom, arbitražnim pravorijekom ili drugom ovršnom ispravom u skladu s pravom države članice u kojoj je podnesen zahtjev, na priznanje i ovrhu te ovršne isprave primjenjuju se pravila mjerodavna za priznanje i ovrhu tih isprava.

(3) O zahtjevu za priznanje i o prijedlogu za određivanje ovrhe nagodbe iz stavka 1. ovoga članka u predmetima iz stvarne nadležnosti trgovačkih sudova nadležan je Trgovački sud u Zagrebu, a u ostalim predmetima Županijski sud u Zagrebu.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Pravilnik o načinu vođenja i obliku registra izmiritelja te standardima za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja

Članak 25.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, pravilnikom propisati način vođenja i oblik registra izmiritelja te standarde za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja.

Prestanak važenja Zakona

Članak 26.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o mirenju (»Narodne novine«, br. 163/03. i 79/09.).

(2) Do donošenja pravilnika iz članka 25. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o registru izmiritelja i standardima za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja (»Narodne novine«, br. 13/10.).

Stupanje na snagu

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 21. do 24. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 711-01/10-01/06

Zagreb, 28. siječnja 2011.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.